

[Økonomi- og budgetministeren.]

Opgaven i 1972 bliver således at sikre en stabilisering af den indenlandske efterspørgsel og at fremme den strukturelle tilpasning så hurtigt som muligt.

Finanslovforslaget for 1972-73 må vurderes i denne sammenhæng.

Den betydelige indflydelse, staten udøver på efterspørgslen, sker ikke mindst gennem køb af varer og arbejdskraft til løsning af de opgaver, der foreligger inden for de rammebelagte udgiftsområder. Det drejer sig især om udgifterne til drift af statsinstitutionerne og om statslige investeringsudgifter. Det har været regeringen magtpåliggende at undgå rammeoverskridelser på disse hovedposter og opnå besparelser, hvor det var muligt.

På en række budgetter, og da især forsvarsbudgettet, er gennemført besparelser, men til gengæld har regeringen fundet det nødvendigt at foretage en omprioritering især til fordel for undervisningsformål og sociale formål. Når de samlede udgifter på de rammebelagte områder ligger knap 80 mill. kr. højere end på finansplanen for august, hænger det navnlig sammen med tekniske ændringer af budgetteringsforudsætningerne, herunder også nye oplysninger om pris- og lønudviklingen.

I forhold til bevillingstallene for indeværende finansår viser finanslovforslagets rammebelagte udgifter kun en stigning på ca. 3 pct., hvis udgifterne for begge år opgøres i samme priser og lønninger.

Tages hensyn til de besparelser, der som omtalt ventes opnået i 1971-72 som følge af blokeringerne, bliver udgiftsstigningen fra 1971-72 til 1972-73 tilsvarende forøget, og udgiftsstigningen på det rammebelagte område bliver da ca. 4 pct.

For de lovbundne tilskud og andre udgifter uden for rammerne viser finanslovforslaget yderligere udgifter på ca. 185 mill. kr. i forhold til det i august opstillede skøn for 1972-73. Det bør dog tilføjes, at ca. 80 mill. kr. af denne forøgelse modsvares af dermed sammenhørende forhøjelser af forskellige indtægter.

Stigningen fra i år til 1972-73 kan herefter, for så vidt de ikke-rammebelagte udgifter angår, anslås til ca. 4 pct., når der bortses fra pris- og lønstigninger. Denne relativt lave stigningstakt beror dog bl. a. på, at

der i 1972-73 ved omlægningen af vejfinansieringen sker en begrænsning af vejrefusionerne på ca. 100 mill. kr. i forhold til indeværende år. I samme retning trækker det, at der i skønnet for i år regnes med en arbejdsløshedsprocent på 4, medens der på finanslovforslaget, som det har været sædvanen i en årrække, budgetteres med en ledighedsprocent på 3. Tages hensyn til disse forhold, viser de lovbundne tilskud en stigning på ca. 5,5 pct., stadig bortset fra pris- og lønstigninger.

Samme stigningstakt i de ikke-rammebelagte udgifter er dog et gennemsnit af meget forskelligartede forskydninger. For overførselsindtægterne er stigningen noget langsommere, medens statens tilskud til de forskellige kommunale og private institutioner ligger på en væsentlig højere stigningstakt, vel 7-8 pct. Der er dog områder, som f. eks. plejehjem, hvor den årlige mængdemæssige vækst ligger på ca. 10 pct., samt daginstitutioner under børneforsorgen, hvor ekspansionstakten er helt oppe på ca. 15 pct. årligt.

De konkrete bevillingsforslag, såvel på de rammebelagte områder som udenfor, er af stort set samme størrelsesorden som de i august fremlagte overslag. Regeringen har derimod fundet det rigtigt at gennemføre en væsentlig forhøjelse af reserverne.

For pris- og lønreserven gælder det, at augustforudsætningen om, at der i 1972 kun ville blive udløst én pristalsportion efter julipristallet, desværre ikke længere holder stik. Den fortsat hurtige stigningstakt for priserne gennem eftersommeren har medført, at en pristalsportion efter januarpristallet 1972 må anses for uundgåelig og, det vil jeg gerne understrege, også ville have været det, selv om importafgiften ikke var blevet gennemført. Derimod skyldes det formentlig importafgiften, at der tillige må regnes med, at også julipristallet 1972 udløser en dyrtidsportion.

Januarpristalsportionen medfører i sig selv merudgifter på godt 625 mill. kr. til regulering af statens lønninger, løntilskud samt sociale pensioner og andre overførsler. Herudover må der regnes med en stærkere gennemsnitlig prisstigning end forudsat i august. Pris- og lønreserven skal dække merudgifter til pris- og lønstigninger fra det niveau, der er anvendt som budgetterings-